

Tiesnešu un prokuroru mācīšanas paraugprakses

Prakses kategorija: novatoriska mācīšanas metodika

Prakses veids: paraugprakse

Valsts: Anglija un Velsa

2014. gada aprīlis

Prakses nosaukums	Nelielu grupu apmācība — tiesāšanas prasme
<i>Galvenās iezīmes</i>	<p>“Tiesāšanas prasme” ir divu dienu seminārs, kas Anglijā un Velsā (un atsevišķās Skotijas tiesu jurisdikcijās) ir pieejams visu jurisdikciju tiesnešiem viņu dzīvesvietā. Tas ir iekļauts Juridiskās koledžas tālākizglītības programmā. Seminārā praktiski neizmanto drukātos materiālus, un dalībniekiem gandrīz nekas nav jālasa vai jāsaprot. Kopējais semināra ilgums ir 13 mācību stundas, no tām tikai divarpus stundas tiesneši piedalās plenārsesijās, klausoties citu teiktajā. Pārējā laikā viņi strādā nelielās sešu tiesnešu grupās, kuru darbu uzrauga pieredzējis mācību kursa pasniedzējs. Tādējādi 20 % no semināra laika ir atvēlēts klausīšanās daļai, bet 80 % — praktiskajam darbam.</p> <p>Seminārs ietver četras daļas.</p> <p>Pirmā daļa ir modulis par “Tiesneša rīcību un ētiku”. Dalībniekiem tiek piedāvāts nelielās grupās izskatīt un apspriest vairākas praktiskas situācijas gan saistībā ar tiesu, gan ārpus tiesas darbības jomas, kā arī to, kā viņi šajās situācijās rīkotos. Situācijas (pavisam septiņas) tiek piedāvātas DVD formātā; to filmēšanā ir piedalījušies profesionāli aktieri.</p> <p>Semināra otrajai daļai ir dots nosaukums “Ticamības izvērtēšana”, tās</p>

laikā ir jāpieņem lēmums un jāizsaka mutisks spriedums. Ticamības izvērtēšana noteikti ir viens no svarīgākajiem tiesneša uzdevumiem, kas jāveic gandrīz vienmēr neatkarīgi no jurisdikcijas jomas un teritoriālā tvēruma. Tiesneši nelielās grupās noskatās filmu (DVD), kurā parādīti pretrunīgi prasītāja un atbildētāja pierādījumi darba strīda lietā, kas saistīta ar seksuālu uzmākšanos. Lieta ir izdomāta, un to izspēlē profesionāli aktieri un advokāti. Tiek attēlots tāda faktiska strīda piemērs, kas būtu iespējams jebkādā jurisdikcijā, — darba tiesību joma ir tikai ilustratīvs instruments, un tiesas process ir vienkāršs. Tiesnešiem lūdz aizpildīt aptaujas lapas, kurās jānorāda, kādi faktori ietekmēja viņu lēmumu par liecinieku ticamību.

Pēc tam katram tiesnesim aptuveni piecās minūtēs ir jāizsaka īss mutisks spriedums. Minētais spriedums tiek pasludināts nelielajās grupās, un tiesnešiem tiek dots zināms laiks, lai sagatavotos. Katrs spriedums tiek nofilmēts un ierakstīts mikrodiskā, un pēc tam ierakstu pilnībā vai daļēji parāda visai grupai. Tad pasniedzējs un citi grupas dalībnieki izsaka komentārus par katra tiesneša uzstāšanos un tiek diskutēts par mācību jautājumiem, kas rodas šajā procesā.

Trešās daļas nosaukums ir "Tiesneša dzīves sakārtošana", un tajā tiek runāts par stresu, kas saistīts ar tiesneša pienākumu veikšanu, un par veidiem, kā to pārvarēt. Tiek piedāvāta arī videoprezentācija, ko sagatavojis pieredzējis krimināllietu tiesnesis, kurš piedzīvojis nervu sabrukumu, bet pilnībā atgūvies no tā.

Ceturtās daļas nosaukums ir "Negaidītu un ļoti asu konfliktsituāciju risināšana tiesā". Nelielā grupā katram tiesnesim ir jāvada tiesas sēde, kas ilgst pāris minūtes. Pirms uzdevuma tiesneši saņem īsu lietas kopsavilkumu, taču viņi nezina, kas notiks. Tiesas vai tribunāla sēdes simulācijā lietu izspēlē profesionāls advokāts un profesionāls aktieris. Tiesneša uzdevums ir novērtēt radušās problēmas, spēt tikt ar tām galā un atrisināt konfliktsituāciju.

	<p>Sēde tiek nofilmēta, un pēc tam ieraksts pilnībā vai daļēji tiek parādīts visai grupai. Tad pasniedzējs un pārējie grupas dalībnieki izsaka komentārus par tiesnešu uzstāšanos. Tiek izspēlētas sešas situācijas, un katrs grupas dalībnieks uzstājas kā tiesnesis atšķirīgā situācijā.</p>
<p><i>Iestādes kontaktinformācija</i></p>	<p>Juridiskā koledža Tieslietu ministrija, 102 Petty France Londona SW1H 9LJ Apvienotā Karaliste Tālrunis: + 44 203 334 0700 Fakss: + 44 203 334 5485 E-pasts: magistrates@judiciary.gsi.gov.uk Tīmekļa vietne: http://www.judiciary.gov.uk/training-support/judicial-college</p>
<p><i>Citas piezīmes</i></p>	<p>Šāds prakses veids ir piemērots vienīgi pastāvīgām mācībām un nelielām dalībnieku grupām. Šāda prakse ir resursietilpīga, jo ir jāiesaista vairāki pasniedzēji, advokāti un aktieri, tādējādi tās īstenošana ir diezgan dārga. Turklāt sagatavošanās, tostarp filmēšana, var aizņemt diezgan daudz laika.</p> <p>Lai gan minēto iemeslu dēļ nevar rekomendēt, lai šāda prakse tiktu pārņemta pilnībā, var uzskatīt, ka šis seminārs ir piemērots kā tiesnešu snieguma uzlabošanas PARAUGPRAKSE, t. i., to var izmantot, lai pilnveidotu tiesnešu vispārējās prasmes, sniedzot viņiem iespēju <i>praktizēt un mācīties no kolēģiem</i>.</p> <p>Šāda veida seminārs ir arī ļoti piemērots, lai mācītos, kā reaģēt neparedzētās un neierastās situācijās.</p>

Informācijas avots: izmēģinājuma projekts "Eiropas tiesiskā apmācība": "1. daļa. Pētījums par tiesnešu un prokuroru mācīšanas paraugpraksēm", ko veicis Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (EJTN).